

TILLSYNSPROGRAM ÅR 2025 FÖR MILJÖVÅRDEN INOM VÄSTKUSTENS MILJÖENHET

Godkänt i Västkustens tillsynsnämnds miljösektion 22.1.2025 § 6.

Kommunerna ska göra upp en tillsynsplan för miljövården enligt miljöskyddslagens 168 § och avfallslagens 124 §. Där redogörs för verksamheten inom miljötillsynen i kommunen och fastställs de riktlinjer som gäller för tillsynen samt en metod för riskklassificering av tillsynsobjekten. På basen av planen ska ett tillsynsprogram göras och det ska innehålla (MSF 30 §)

- En plan över de periodiska kontroller över olika typer av tillståndspliktiga, anmälningspliktiga och registreringspliktiga verksamheter som ska genomföras under programperioden.
- Uppgift om andra än i 1 punkten avsedda åtgärder inom den regelbundna tillsynen.
- En beskrivning av hur målen i tillsynsprogrammet för den föregående perioden uppnåtts.

Västkustens miljöenhet har gjort upp en tillsynsplan och den uppdateras vid behov. Till tillsynsplanen finns ett tillsynsprogram som uppdateras årligen och en utvärdering görs.

Tillsynsprogrammets bilaga är inte offentlig, eftersom specificerade uppgifter om tillsynen av anläggningarna skulle kunna påverka avsikten med tillsynen.

Resurser för tillsynen

Under 2025 planeras att 7 miljö- och hälsoinspektörer samt chefen för miljövården arbetar med uppgifter inom miljövården. Miljövårdsarbetet leds av chefen för miljövården. Miljö- och hälsoskyddschefen har det övergripande ansvaret för hela tillsynsnämndens sammanslagna budget och verksamhet. Miljövården delar 1,8 byråsekreterare tillsammans med miljöhälsovården. Sekreteraruppgifterna i tillsynsnämnden och miljösektionen sköts av byråsekreterare. En del av beslutanderätten har delegerats till tjänsteinnehavarna.

I tabell 1 presenteras Västkustens tillsynsenhets inrättade tjänster och personal inom miljövården samt de dagsverken som finns till förfogande för skötseln av uppgifterna. Personalens tillfälliga deltidsarrangemang och eventuella vikariat har inte beaktats i tabellen.

Person och tjänstebeteckning	Resurser i dagsverken	Arbetsuppgifter
Avdelningen i Kristinestad		
xxx Miljö- och hälsoinspektör	220	Miljövård
xxx Miljö- och hälsoinspektör	220	Miljövård
Avdelningen i Närpes		
xxx Miljö- och hälsoinspektör	220	Miljövård
xxx Miljö- och hälsoinspektör,	220	Miljövård
xxx Chef för miljövården	220	Administration miljövård
Enheten i Korsholm		
xxx Miljö- och hälsoskyddschef	209 11	Administration miljöhälsovård Administration miljövård
xxx Miljö- och hälsoinspektör	220	Miljövård

xxx Miljö- och hälsoinspektör	220	Miljövård
xxx Miljö- och hälsoinspektör	220	Miljövård
xxx Byråsekreterare	165 55	Administration miljöhälsovård Administration miljövård
xxx Byråsekreterare	106 70	Administration miljövård Administration miljöhälsovård

Tillsynsobjekt och periodiska kontroller

En förteckning över tillsynsobjekt inom miljövården i Västkustens miljöenhets samarbetskommuner Korsholm, Närpes, Kristinestad, Kaskö och Korsnäs finns i bilaga 1. Objekten är indelade i grupper enligt verksamhet. Indelningen följer grupperingen i statsrådets förordning om miljöskydd 2 §, tillståndsärenden som handläggs av den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. En skild grupp finns för avfallslagens tillsynsobjekt som har registrerad avfallsinsamling.

Riskklassificeringen har gjorts enligt de kriterier som nämns i tillsynsprogrammet. Följande faktorer används.

- A. Sannolikheten för utsläpp från verksamheten och deras omfattning
- B. Avfall som uppstår från verksamheten och dess mängd och typ
- C. Risker och miljökonsekvenser för avfallet och avfallshanteringen
- D. Läge på grundvattenområde eller vid vattendrag
- E. Läge nära bosättning, klagomål
- F. Förekomst av störnings- och undantagssituationer
- G. Antalet anmärkningar vid föregående inspektion
- H. Den obligatoriska årsrapportens punktlighet och kvalitet
- I. Verksamhetsidkarens kännedom om miljöskyddslagstiftningens krav och uppföljning av dem, utsedd miljöansvarig
- J. Kvalitets- och miljösystem, skolning och inkörning av personalen i arbetsuppgifterna
- K. Identifiering och bedömning av risker och faror

A och B beaktas i den allmänna riskklassificeringen. Övriga faktorer beaktas i den objektspecifika riskklassificeringen i tillsynsprogrammet.

I förteckningen har varje objekt riskklassificerats enligt dessa faktorer. Klassificeringen kan ändras på basen av objektets tillsynshistorik eller andra förändringar i verksamheten. Inspektionerna har sedan fördelats årsvis. Närmare beskrivning av miljöförvaltningsmyndighetens tillsyn finns i miljöministeriets anvisningar för miljötillsynen nr 2 sv/2016.

Utvärdering av tillsynsprogrammet och prioritering av tillsynsverksamheten

En prioritering av objekten har gjorts och inspektionsantalet bestäms utgående från riskbedömningen av varje objekt samt beroende på vilka inspektioner som lämnat ogjorda från tidigare år. Det betyder, att de objekt som inte hinner inspekteras enligt programmet flyttas fram och inspekteras senare än planerat. Det totala antalet inspektioner som borde göras under år 2025 blir **102 st.** till miljötillståndspliktiga, anmälningspliktiga och registreringspliktiga verksamheter. **62 st.** inspektioner borde göras till de som har registrerad avfallsinsamling. Därtill har miljöenheten som målsättning att alla aktiva marktäkter inspekteras årligen, vilket kan innebära ungefär **61 marktäcksinspektioner** som ska göras. Tillsynen av marktäkter kräver mycket arbetstid. Totalt finns det **411 st.** verksamheter och ställen som ska övervakas enligt miljöskyddslagen och avfallslagen, varav ca 320 st. uppskattas ha aktiv verksamhet.

Tyngdpunktsområden under 2024 var bland annat att identifiera verksamma djurgårdar och pälsfarmer samt att få tillstånden för nedlagda verksamheter avslutade. Genom användning av Livsmedelsverkets djurhållningsregister kan miljövärden följa med situationen på gårdarna. Inga tillstånd har avslutats under 2024. Flera pälsdjursfarmer ligger nu tomma en period och verksamhetsidkarna vill ofta behålla tillstånden i kraft i väntan på bättre tider för näringen. Miljömyndigheten kan på eget initiativ inleda processen att avsluta ett tillstånd när verksamheten varit nedlagd under minst 5 års tid.

Av avfallshanteringsverksamheterna har mer än hälften granskats under 2024; av 28 planerade inspektioner har 15 stycken genomförts och dessutom har åtminstone 3 av tillsynsobjekten har inte haft verksamhet under 2024.

Ett annat tyngdpunktsområde var att genomföra en kartläggning av alla registreringspliktiga småbåtshamnar, enligt Miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009). Detta har gjorts i 4 av 5 kommuner och arbetet fortsätter under 2025.

Under 2024 gick mycket arbete åt till att uppdatera tillsynsobjektens uppgifter i miljödatasystemet Ylva. Genom den nya lagen om miljöskadefonden (1262/2022) som trädde i kraft 1.1.2025 ska alla tillsynsobjekt förutom kommuner, djurgårdar och pälsfarmer betala en miljöskadeavgift till statens nya miljöskadefond. Grunderna för debiteringen av miljöskadeavgiften tas från uppgifterna i miljödatasystemet Ylva och det är Ntm-centralen i Södra Österbotten som fakturerar verksamhetsidkarna. Arbetet med uppdateringen av uppgifterna i miljödatasystemet hade inte beaktats när tillsynsprogrammet för 2024 gjordes.

En utvärdering av programmet görs varje år och det justeras enligt de erfarenheter man får. I tabellen nedan finns sammanfattat tidigare års planerade inspektioner samt förverkligande.

	Antalet behövliga inspektioner enligt tillsynsprogrammet	Målsättning för förverkligandet	Programmets förverkligande	Antalet utförda marktäktsinspektioner, de är inte med i tillsynsprogrammet
2016	132	-	30 %	-
2017	161	-	35 %	51
2018	120	-	14 %	30
2019	139	30 %	17 %	45
2020	163	20 %	6,8 %	41
2021	293	20 %	42,5 %	41
2022	196	25 %	11 %	30
2023	215	25 %	13,7 %	61
2024	229	30 %	35,8 %	32
2025	164	30 %		

Målsättningen för 2025 är därför att:

- 30 % av de planerade 164 inspektionerna till miljötillståndspliktiga, anmälningspliktiga och registreringspliktiga verksamheter genomförs
- Alla aktiva marktäkter inspekteras.
- Stor vikt läggs på tillsynen av verksamheter inom livsmedelsindustrin.
- Kartläggningen av småbåtshamnarna fortsätter för att utreda om det finns nya registreringspliktiga hamnar. Miljöskyddslagen för sjöfarten (1672/2009) stadgar om en registreringsplikt för hamnar med minst 25 båtplatser. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten godkänner småbåtshamnarnas avfallshanteringsplaner och registrerar dem till miljödatasystemet YLVA. Under sommaren 2024 kartlades hamnar i Korsholm, Kristinestad, Korsnäs och Kaskö men hamnarna i Närpes återstår ännu att kartläggas.

Om situationen pga. inkommet klagomål eller av annan grundad orsak kräver att en tillsynsinspektion ska göras till ett objekt dit det för aktuella året inte planerats någon inspektion, kan inspektionen ändå göras och avgift tas. Inspektionen antecknas i uppföljningen.

I tillsynsplanen har redogjorts för övriga uppgifter, som miljöenheten har skyldighet att utföra. Den planerade tillsynen inkluderar också mycket efterarbete med upprättande av inspektionsprotokoll och uppföljning av åtgärdsuppmärksamhet som getts till inspektionsobjektet. Tillsynen är endast en del av uppgiftshelheten, i miljöförvaltningens arbete prioriteras handläggningen av tillstånds- och registreringsärenden, ansökningar om befrielser från allmänt avloppsnät och utlåtanden till andra myndigheter. Miljöförvaltningen har även många ärenden som kräver administrativa tvångsåtgärder. Anmälningar från allmänheten handläggs i den ordning de kommer in men också beroende på om ärendet är brådskande. Miljöförvaltningens personal är också som sakkunniga med i planeringsmöten av olika slag.

Bilaga 1: Förteckning över tillsynsobjekt och planerade inspektioner (sekretessbelagd enligt offentlighetslagen 24 § punkt 15).